

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

9 / 5 / 2021

ΛΥΣΕΙΣ

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε τα αποσπάσματα που σας δίνονται στο δεύτερο, τρίτο και τέταρτο κείμενο.

Μονάδες 20

Κείμενο δεύτερο

Sulpicius Gallus legātus Luci Aemili Pauli erat, qui bellum adversus Persen regem gerēbat.

Ο Σουλπίκιος Γάλλος ήταν ύπαρχος του Λεύκιου Αιμίλιου Παύλου, ο οποίος διεξήγε πόλεμο εναντίον του βασιλιά Περσέα.

Tum Sulpicius Gallus de caeli ratiōne et de stellārum lunaeque statu ac motibus disputāvit eōque modo exercitum alacrem in pugnam misit.

Τότε ο Σουλπίκιος Γάλλος μίλησε για τη φύση του ουρανού και για τη στάση και τις κινήσεις των αστεριών και της σελήνης και με αυτό το τρόπο έστειλε τον στρατό με αναπτερωμένο ηθικό στη μάχη.

Κείμενο τρίτο

Existimāvit ad se venīre hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui.

Νόμιζε ότι ερχόταν προς το μέρος του άνθρωπος πελώριου μεγέθους και με βρόμικο πρόσωπο όμοιος με εικόνα νεκρού.

Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit. Respondit ille se esse Orcum.

Μόλις τον κοίταξε ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του. Εκείνος του απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνα.

Cassius iterum se somno dedit eandemque speciem somniāvit. Paucis post diēbus res ipsa fidem somnii confirmāvit.

Ο Κάσσιος παραδόθηκε για δεύτερη φορά στον ύπνο και ονειρεύτηκε την ίδια μορφή. Λίγες μέρες αργότερα η ίδια η πραγματικότητα επιβεβαίωσε την αξιοπιστία του ονείρου. Ο Οκταβιανός δηλαδή του επέβαλε τη θανατική ποινή.

Nam Octaviānus supplicio capitis eum adfēcit.

Κείμενο τέταρτο

Germāni non student agricultūrae; lacte, caseo et carne nutriuntur. Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur. Cum civitas bellum gerit, magistrātus creantur cum vitae necisque potestāte.

Οι Γερμανοί δεν ασχολούνται με τη γεωργία· τρέφονται με γάλα τυρί και κρέας. (Αν και ζουν) σε πολύ παγωμένους τόπους φορούν μόνο δέρματα και πλένονται στα ποτάμια. Όποτε η πολιτεία διεξαγάγει πόλεμο, εκλέγονται άρχοντες με εξουσία ζωής και θανάτου.

ehippiōrum usus res turpis et iners habētur.

η χρήση των σελών θεωρείται πράγμα αισχρό και μαλθακό. Δεν επιτρέπουν να εισάγεται σε αυτούς κρασί από τους εμπόρους

Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt

γιατί εξαιτίας αυτού του πράγματος, όπως πιστεύουν γίνονται μαλθακοί και εκθηλώνονται.

quod eā rē, ut arbitrantur, remollescunt homines atque effeminantur.

2. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω περιόδους με την ένδειξη ΣΩΣΤΟ (Σ) ή ΛΑΘΟΣ (Λ) :

α. Μετά το θάνατο του Αυγούστου παρουσιάζονται εσωστρεφείς τάσεις στην λογοτεχνική παραγωγή και απουσία ταλέντων. **Λ**

β. Στις Μενίππειες σάτιρες ο Βάρων διακωμωδεί και σχολιάζει τα πάντα συνδυάζοντας αρμονικά τον ποιητικό και πεζό λόγο. **Σ**

γ. Ο Οβίδιος επινόησε και καλλιέργησε νέα ποιητικά είδη όπως η πλαστή μυθολογική επιστολή και το <<αιτιολογικό>> εορτολόγιο. **Σ**

δ. Ο Βεργίλιος εκπροσωπεί τη λυρική δημιουργία ενώ ο Οράτιος είναι ο ποιητής του ηρωικού και διδακτικού έπους. **Λ**

ε. Στις αρχές της αρχαιότητας η γλώσσα των Ρωμαίων έχει φθάσει σε ένα επίπεδο που την καθιστά κατάλληλη για την παγκόσμια πολιτισμική επικοινωνία. **Λ**

Μονάδες 10

3. Ποιο απρόσμενο σημάδι θεώρησε ευοίωνα ο Λεύκιος Αιμίλιος Παύλος και για ποιο λόγο;

Να λάβετε υπόψη το εισαγωγικό σημείωμα του πρώτου κειμένου και να επιβεβαιώσετε τις αναφορές σας με παραπομπές από το ίδιο κείμενο.

3 Ο ύπατος για δεύτερη φορά Λεύκιος Αιμίλιος Παύλος, μετά την ανάληψη της αρχιστρατηγίας του πολέμου ενάντια στον βασιλιά της Μακεδονίας Περσέα (<<**L. Aemilio Paulo cosuli iterum bellum cum Perse rege gerere obtigit**>>), θεώρησε ως ευοίωνα σημάδι για την επικείμενη σύγκρουση μια κουβέντα της κόρης του.

3 Συγκεκριμένα, θεώρησε ευοίωνα σημάδι τη φράση <<**Persa periit**>> με την οποία η Τερτία του ανήγγειλε την απώλεια του αγαπημένου της σκύλου που είχε το ίδιο όνομα με τον βασιλιά της Μακεδονίας (<<**perierat enim catellus eo nomine, quem puella multum amabat**>>).

4 Ο ύπατος απάντησε στην κόρη του <<**omen accipio**>>, γιατί πίστεψε πως ο τυχαίος χαμός του σκύλου προοιωνίζε τη ήττα του αντιπάλου του και ότι από τον τυχαίο λόγο της Τερτίας του μπορούσε να προγευτεί τον δικό του θριάμβου στον πόλεμο (<<**sic ex fortuito dicto spem praeclari triumphi animo praesumpsit**>>).

Μονάδες 10

4. Να συσχετίσετε λέξεις των κειμένων με τις ακόλουθες λέξεις που χρησιμοποιούνται στη Νέα Ελληνική:

• εσπερινός: **vesperum**

• ρήγας: **rege**

• ουμανισμός: **hominem**

• κουλτούρα: **agriculturae**

• πέλμα: **pelles**

• φλέβα: **fluminibus**

Μονάδες 6

5. Να χρησιμοποιήσετε τις παρακάτω λατινικές φράσεις σε μία περίοδο λόγου στα νέα ελληνικά, ώστε να διαφαίνεται η σημασία τους:

status quo :

Ο Γενικού γραμματέα του ΟΗΕ, εξέφρασε την ανησυχία του σχετικά με την κατάσταση και τα γεγονότα στην Παλαιστίνη και κάλεσε το Ισραήλ να σταματήσει την κατεδάφιση σπιτιών, την εκδίωξη των Παλαιστινίων, να συμμορφωθεί με το Διεθνές και Ανθρωπιστικό Δίκαιο και να σεβαστεί το **status quo** στους ιερούς χώρους λατρείας.

sine qua non :

Η καλή διακυβέρνηση, ένα σύστημα που λειτουργεί προς όφελος των πολλών, αποτελεί **sine qua non** για μία υγιή, στέρεη δημοκρατία.

Μονάδες 4

6. << Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur >>: Να κλίνετε τα ουσιαστικά του αποσπάσματος στις πλάγιες πτώσεις του ενικού αριθμού.

	Ενικός Αριθμός		
Γεν.	loci	pellis	fluminis
Δοτ.	loco	PELLI	flumini
Αιτ.	locum	pellem	flumen
Αφαιρ.	loco	pelle	flumine

Μονάδες 9

7. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους:

- Quid: αιτιατική ενικού θηλυκού γένους: **quem**
- modo: ονομαστική ενικού: **modus**
- statu: δοτική ενικού: **statui (/ statu)**
- exercitum: γενική πληθυντικού: **exercituum**
- ingentis: αιτιατική πληθυντικού ουδετέρου γένους: **ingentia**
- effigiēi: κλητική ενικού αριθμού: **effigies**

Μονάδες 6

Συνολικά Μονάδες 15

8. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους:

- rediit: τον αντίστοιχο τύπο στον ενεστώτα της ίδιας φωνής **redit**
- esse: το γ' πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική παρακειμένου **fuere / fuerunt**
- dixit: τον αντίστοιχο τύπο στην παθ. φωνή (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο του ρήματος) **dictus est**
- gerēbat: το α' πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική μέλλοντα παθητικής φωνής **geremur**
- misit: το β' ενικό πρόσωπο στην οριστική ενεστώτα παθητικής φωνής **mitteris / mittere**
- venīre: τον απαρέμφατο μέλλοντα ενεργητικής φωνής (να θεωρήσετε το υποκείμενο θηλυκού γένους και πληθυντικού αριθμού) **venturas esse**
- aspexit: το β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού στην παθητική φωνή **aspiciebamini**
- respondit: το γ' πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική ενεστώτα **respondunt**
- confirmāvit: τη μετοχή ενεστώτα στη δοτική ενικού αριθμού **confirmanti**

- **adfēcit**: τον αντίστοιχο τύπο στον παρακείμενο της ίδιας φωνής **adfecit**
- **nutriuntur**: το α΄ πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική υπερσυντελικού παθητικής φωνής (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο του ρήματος) **nutriti eramus**
- **creantur**: τον αντίστοιχο τύπο στον συντελεσμένο μέλλοντα της ίδιας φωνής (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο) **creati erunt**
- **habētur**: το απαρέμφατο παρακειμένου ενεργητικής φωνής **habuisse**
- **sinunt**: το απαρέμφατο μέλλοντα ενεργητικής φωνής (να θεωρήσετε το υποκείμενο ουδετέρου γένους και ενικού αριθμού) **siturum esse**

Μονάδες 15

9. Να αναγνωρίσετε το είδος όλων των παρακάτω προτάσεων· να αναφέρετε τη συντακτική λειτουργία της τελευταίας πρότασης:

- **Ut domum ad vesperum rediit**: δευτερεύουσα επιρρηματική **χρονική πρόταση**
- **quem puella multum amābat**: δευτερεύουσα **αναφορική προσδιοριστική πρόταση** (στο *catellus*)
- **Quid tibi accidit?** **ευθεία ερωτηματική πρόταση κρίσης, μερικής αγνοίας**
- **Cum civitas bellum gerit**: δευτερεύουσα επιρρηματική **χρονική πρόταση**
- **ut arbitrantur**: δευτερεύουσα **απλή παραβολική πρόταση του τρόπου· β΄ όρος σύγκρισης** στις αιτιολογικές προτάσεις << quod ea re remollescunt homines >> και << atque effeminantur>>

Μονάδες 6

10. Να αναγνωρίσετε τη συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων όρων στα ακόλουθα αποσπάσματα:

i. Pater filiae osculum dedit sed animadvertit eam esse tristiculam

- **filiae**: έμμεσο αντικείμενο στο dedit
- **tristiculam**: κατηγορούμενο στο eam

ii. Respondit ille se esse Orcum.

- **se**: υποκείμενο στο esse (ταυτοπροσωπία· το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου βρίσκεται σε αιτιατική και δεν παραλείπεται ακόμα και σε περίπτωση ταυτοπροσωπίας· λατινισμός του ειδικού απαρεμφάτου· αυτοπάθεια)
- **Orcum**: κατηγορούμενο στο se

iii. Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt quod eā re, ut arbitrantur, remollescunt homines atque effeminantur.

- **a mercatoribus**: ποιητικό αίτιο (εμπρόθετο, γιατί είναι έμψυχο) στο importari
- **importari**: αντικείμενο στο non sinunt, τελικό απαρέμφατο
- **re**: αφαιρετική της αιτίας (εξωτερικό αναγκαστικό αίτιο) στο remollescunt (/ effeminantur)

Μονάδες 7

11. << (Sulpicius Gallus) eo modo exercitum alacrem in pugnam misit >>:

i. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική. (μονάδες 4)

- Εο modo **exercitus alacer** in pugnam (**a Sulpicio Gallo**) **missus est**.

ii. Να μετατραπεί σε απαρεμφατική πρόταση με εξάρτηση το << **Sallustius dicit** >>. (μονάδες 3)

- Sallustius dicit eo modo **Sulpicium Gallum** exercitum alacrem in pugnam **misisse**.

Μονάδες 7